

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	11XCdo/15/2015
Identifikačné číslo spisu:	6912213772
Dátum vydania rozhodnutia:	15.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Šimonová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6912213772.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne POHOTOVOST', s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO : 35 807 598, zastúpenej Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, IČO : 36 864 421, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. č. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 12 C 303/2012 (spojené veci sp. zn. 12 C 303/2012, 12 C 315/2012, 12 C 324/2012), o dovolaniach žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. apríla 2015, sp. zn. 16 Co 1151/2014, uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. apríla 2015, sp. zn. 16 Co 1154/2014, a uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. apríla 2015, sp. zn. 16 Co 1155/2014, takto

rozhodol:

Návrh žalobkyne na prerušenie konania z a m i e t a.

Dovolanie žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. apríla 2015, sp. zn. 16 Co 1151/2014, o d m i e t a.

Dovolanie žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. apríla 2015, sp. zn. 16 Co 1154/2014, o d m i e t a.

Dovolanie žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. apríla 2015, sp. zn. 16 Co 1155/2014, o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacích konaní nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Rimavská Sobota uznesením z 24. apríla 2014, č. k. 12 C 303/2012 - 31, uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok za námietku zaujatosti vo výške 66 Eur x 3 (v každej zo spojených vecí) podľa položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov (ďalej len „Sadzobník“), ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“). Uznesením zo 16. júla 2014, č. k. 12 C 303/2012 - 105,

tento súd uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 20 Eur podľa položky 7a Sadzobníka a uznesením z 12. augusta 2014, č. k. 12 C 303/2012 - 124, jej uložil zaplatiť doplatok za podané odvolania v spojených veciach vo výške 40 Eur (2 x 20 Eur) podľa tej istej položky.

Na odvolania žalobkyne proti všetkým trom rozhodnutiam Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 9. apríla 2015, sp. zn. 16 Co 1151/2014, uznesením z 9. apríla 2015, sp. zn. 16 Co 1154/2014, a uznesením z 9. apríla 2015, sp. zn. 16 Co 1155/2014, všetky napadnuté rozhodnutia ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.).

Proti všetkým trom uzneseniam odvolacieho súdu podala dovolania žalobkyňa, ktorá žiadala rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov zrušiť a pre prípad úspešnosti žiadala priznať náhradu trov dovolacieho konania. Dovolanie vo vzťahu k súdnemu poplatku (a doplatku) za odvolanie odôvodnila tým, že jej postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p.), ktorá vada mala spočívať v prekvapivosti rozhodnutia odvolacieho súdu a v porušení práva dovolateľky na súdnu ochranu zaručenú v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, pretože jej súd uložil poplatkovú povinnosť tam, kde ju nemala. Vo vzťahu k súdnemu poplatku za námietku zaujatosti argumentovala tým, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný (§ 237 písm. e/ O.s.p.), účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) a vo veci rozhodoval vylúčený sudca a súd bol nesprávne obsadený (§ 237 písm. g/ O.s.p.), a zároveň navrhla odklad vykonateľnosti tohto rozhodnutia a prerušenie dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), predovšetkým skúmal, či je dôvodný návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p.

Z obsahu dovolania žalobkyne vyplýva, že navrhuje dovolacie konanie prerušiť z dôvodu, že inštitút námietky zaujatosti predstavuje procesnú obranu proti sudcovi, u ktorého má účastník konania pochybnosti o jeho nezaujatosti, ktorá sa nemá spoplatňovať, pretože je jediným prostriedkom, ktorým sa účastník môže domôcť preskúmania prípadného dôvodu na vylúčenie sudcu. Poplatok za námietku zaujatosti má podľa nej povahu fakticky poplatku za vyjadrenie sa k otázke nestrannosti sudcu v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čo je neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces vrátane práva na nestranný súd, garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. súd konanie preruší, ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť. Rovnako postupuje, ak tu pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná; v tom prípade postúpi návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska.

Dovolací súd po preskúmaní návrhu žalobkyne, aby súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. a podal Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na konanie o súlade položky 17a Sadzobníka s Ústavou Slovenskej republiky, dospel k záveru, že tento nie je dôvodný.

Ustanovenie § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. ukladá povinnosť súdu prerušiť konanie len vtedy, ak dospel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Takýto záver je však oprávnený urobiť len súd, nie účastník konania (R 53/1999). Návrhu účastníka na prerušenie konania nie je súd povinný vyhovieť a ak pri priebežnom posudzovaní veci nedospeje k záveru o nesúlade právnych predpisov, prejednanie a rozhodnutie veci bez prerušenia konania nezakladá procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. spočívajúcu v odňatí možnosti účastníka konať pred súdom (ZSP 37/2009).

Položka 17a, ukladajúca účastníkom konania platiť za vznesenie námietky zaujatosti súdny poplatok vo výške 66 Eur, bola do Sadzobníka znovu zavedená zákonom č. 621/2005 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa

zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 621/2005 Z. z.“). Dôvodom pre jej opätovné zavedenie bolo, že inštitút námietky zaujatosti sa zneužíval a dochádzalo k zbytočnému predlžovaniu konania. Predmetný poplatok preto má povahu kaucie, ktorá sa poplatníkovi vracia, ak námietku podal odôvodnene (§ 11 zákona č. 71/1992 Zb.). Takéto ustanovenie je podľa najvyššieho súdu primerané a prispieva aj k zachovaniu iného ústavného práva, a to práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky). V tejto súvislosti treba dodať, že otázkou vzťahu medzi právom na prístup k súdu a povinnosťou zaplatiť súdny poplatok sa zaoberal aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý konštatoval, že požiadavku zaplatiť súdny poplatok v súdnom konaní nemožno pokladať za obmedzenie práva účastníka na prístup k súdu, ktoré je nezlučiteľné per se s článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (rozsudok z 19. júna 2001 vo veci Kreuz v. Poľsko). Rovnako vyslovil, že z čl. 6 ods. 1 tohto dohovoru nevyplyva ani právo na bezplatné súdne konanie (m. m. rozsudok z 9. októbra 1979 vo veci Airey v. Írsko) a že nikdy nevylúčil možnosť, že potreby spravodlivého výkonu justície môžu odôvodniť uloženie peňažného obmedzenia na prístup jednotlivca k súdu (m. m. rozsudky vo veci Brualla Gómez de la Torre v. Španielsko z 19. decembra 1997, vo veci Tolstoy-Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo z 13. júla 1995). Takýto názor si osvojil aj Ústavný súd Slovenskej republiky (I. ÚS 176/03, III. ÚS 209/05).

Na základe uvedeného najvyšší súd dospel k záveru, že položka 17a Sadzobníka nie je rozporná s Ústavou Slovenskej republiky, preto návrh žalobkyne na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. ako nedôvodný zamietol.

Ďalej dovolací súd skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa a dospel k záveru, že ho treba odmietnuť.

V danom prípade ide o dovolania podané v obdobných veciach, aké už boli v počte väčšom ako päť predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skorších dovolaní tej istej dovolateľky. Vo vzťahu k súdnemu poplatku (aj doplatku) za odvolanie vid' konania vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 3 Cdo 180/2014, 3 Cdo 275/2014, 3 Cdo 333/2014, 3 Cdo 374/2014, 3 Cdo 428/2014, 4 Cdo 266/2014, 4 Cdo 363/2014, 4 Cdo 391/2014, 4 Cdo 402/2014, 5 Cdo 301/2014, 5 Cdo 390/2014, 5 Cdo 365/2014, 7 Cdo 398/2014, 7 Cdo 466/2014, 8 Cdo 265/2014, a vo vzťahu k súdnemu poplatku za námietku zaujatosti vid' konania vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 1 Cdo 122/2014, 1 Cdo 264/2013, 3 Cdo 310/2014, 3 Cdo 534/2014, 4 Cdo 132/2014, 4 Cdo 229/2014, 4 Cdo 235/2014, 4 Cdo 380/2014, 4 Cdo 424/2014, 4 Cdo 531/2014, 5 Cdo 295/2014, 5 Cdo 311/2014, 6 Cdo 120/2014, 6 Cdo 304/2014. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne. V zmysle § 243b ods. 7 O.s.p. už ďalšie dôvody neuvádza.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalobkyne je podľa § 239 ods. 3 O.s.p. v znení účinnom od 1. januára 2015 vylúčená (keďže predmetom konania je súdny poplatok) a v konaní nebola preukázaná vada podľa § 237 O.s.p., najvyšší súd dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Najvyšší súd nezistil ani splnenie predpokladov na odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 243 O.s.p. a v súlade s ustálenou praxou dovolacieho súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

V dovolacích konaniach úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky jej však žiadne trovy nepriznal z dôvodu, že v dovolacích konaniach jej žiadne nevznikli a táto si ich ani neuplatňovala.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.